

Georg Schwarz

Πολιτικές δολοφονίες στην Ευρώπη και τα ίχνη που οδηγούν στο «Εργατικό Κόμμα του Κουρδιστάν» (ΠΚΚ)

Για θύματα, θύτες και αστυνόμους

XΑΡΑΜΑΤΑ της 3 του Γενάρη 1988 δολοφονείται στο Παρίσι ο δυτικογερμανός διπλωμάτης, Siegfried Wielputz. Η αστυνομία θα βρει στην τσέπη του πτώματος μια διακήρυξη του «Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου του Κουρδιστάν» (ERNK), του πλατιού δηλαδή λαϊκού πολιτικού μετώπου του «Εργατικού Κόμματος του Κουρδιστάν» (ΠΚΚ). Στη διακήρυξη τους οι Κούρδοι κατηγορούν τη στάση της Βόννης απέναντι στο «κουρδικό πρόβλημα» και απαιτούν την επιστροφή των 700.000 μάρκων που είχε κατάσχει η γερμανική αστυνομία από την οργάνωσή τους το καλοκαίρι του περασμένου χρόνου.

Για την αστυνομία μια «πολιτική δολοφονία» με ευκολονόητα κίνητρα, που οι «εμπειρογνόμονες» της δυτικογερμανικής αντιτρομοκρατικής υπηρεσίας θα αποκαλύψουν αμέσως στον τύπο: «οι πρώτες ενδείξεις οδηγούν στα χνάρια του ΠΚΚ». «Αν και κύριος στόχος του ΠΚΚ είναι το τουρκικό κράτος απειλούνται και γερμανοί πολίτες ή οργανισμοί που κατηγορούνται για συνεργασία με τις τουρκικές υπηρεσίες». Άλλωστε «το ΠΚΚ ευθύνεται για μια σειρά δολοφονιών και επιθέσεων στην Ευρώπη». Επί πλέον: «η ομάδα είναι επικίνδυνη για την κρατική ασφάλεια», γιατί «είναι ορθόδοξη κομμουνιστική».

Ο διεθνής τύπος ενημερώνει το κοινό αναφερόμενος στις αποκαλύψεις της αστυνομίας, προσθέτοντας και όσα στοιχεία διαθέτει πρόχειρα για το ΠΚΚ. Μετά το '84 το «Εργατικό Κόμμα του Κουρδιστάν» κατηγορείται σχεδόν επί μονίμου βάσεως από τις ασφάλειες ή μυστικές υπηρεσίες δυτικοευρωπαϊκών χωρών για:

- α) δολοφονίες αντιφρονούντων του κόμματος στην Ευρώπη,
- β) επιθέσεις και δολοφονίες τούρκων αριστερών επίσης στην Ευρώπη,
- γ) για σφαγιασμό αθώων γυναικόπαιδων στην ανατολική Τουρκία.

Τέλος για δολοφονίες δυτικοευρωπαϊκών πολιτικών, απ' τις οποίες η θεαματικότερη είναι αυτή του σουηδού πρωθυπουργού 'Ολαφ Πάλμε.

Λίγοι μόνο θα προσέξουν, ότι το κύριο αίτημα της διακήρυξης, δηλαδή η επιστρο-

φή των 700.000 μάρκων. ήταν εντελώς ανεπίκαιρο, αφού η Βόννη, είχε επιστρέψει το ποσό αυτό ήδη τον περασμένο Νοέμβρη. Οπότε ή οι δράστες-μέλη του «Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου του Κουρδιστάν» (ERNK) ήταν ανημέρωτοι –πράγμα απίθανο– ή η διακήρυξη ήταν πολύ παλιά. ή, τέλος, βρέθηκε εκεί γιατί έτσι ταίριαζε σε κάποιους. Χρειαζόταν ένας δράστης. Και το ΠΚΚ, στιγματισμένο από το '84 σαν «τρομοκρατική οργάνωση», ήταν μια λύση...

Ποιο είναι το ΠΚΚ

Δεκαετία του '70 στην Τουρκία: Στις νοτιοανατολικές, κατοικούμενες κατά πλειοψηφία από Κούρδους περιοχές, σπάζει για πρώτη φορά μετά τη βίαιη καταστολή της τελευταίας κουρδικής εξέγερσης του 1938 το «φράγμα της σιωπής». Κούρδοι διανοούμενοι θέτουν δημόσια σε συζήτηση το «εθνικό θέμα», εκδίδουν περιοδικά και βιβλία –εν μέρει στη γλώσσα τους αν και απαγορεύεται αυστηρώς από το κράτος– και ιδρύουν νέα κόμματα ή εμφανίζονται στην πολιτική σκηνή με τα παράνομα παλιά. Ιδιαίτερη δράση αναπτύσσουν το «Δημοκρατικό Κόμμα του Κουρδιστάν της Τουρκίας» (PDKT), το «Σοσιαλιστικό Κόμμα του Κουρδιστάν της Τουρκίας» (PSKT), η «Ένωση Δημοκρατικών Εργατών του Κουρδιστάν» (KKDK), η «Απελευθέρωση» (RIZGARI) και KAWA.

To 1976 εμφανίζεται στην κουρδική Ανατολία ο κούρδος πολιτειολόγος Abdullah Ocalan –μέχρι τότε γνωστός για τη δράση του στο πανεπιστήμιο της Άγκυρας– και αναστατώνει με τις ίδεες του το κίνημα. Δεν αρκείται πια στην προπαγάνδα για το «εθνικό θέμα», έχει βαρεθεί τις θεωρητικές διαμάχες των κούρδων διανοούμενων για το αν ένα κινεζόφιλο ή αλβανικό ή σοβιετικό μοντέλλο θα ήταν το πιο αρμόδιον στην περιοχή του Κουρδιστάν. Ο Ocalan, γνωστός περισσότερο σαν Aro (θείος), απαιτεί από τους οπαδούς του δράση – την ένοπλη δράση. Το 1978 ιδρύει το «Εργατικό Κόμμα του Κουρδιστάν» (ΠΚΚ). Τα μέλη του στρατολογούνται κύρια από το εξαθλιωμένο υποπρολεταριάτο των κουρδικών μεγαλουπόλεων, από τους κολλίγους των αγάδων και από τους μικροαγάροτες.

Κοινό στοιχείο όλων των κομμάτων είναι ότι ανήκουν στον εξωκοινοβουλευτικό αριστερό χώρο. Τα περισσότερα από αυτά θέτουν σαν στόχο τους την αυτοδιάθεση των 10 περίπου εκατ. Κούρδων της Τουρκίας. Μερικά από αυτά περνούν στον ένοπλο αγώνα, ανάμεσά τους και το ΠΚΚ. Χτυπούν τουρκικές πολιτικές ή στρατιωτικές υπηρεσίες και κούρδους αγάδες, αλλά σκοτώνουν και μέλη του «αντιπάλου» κουρδικού αριστερού χώρου. Το ΠΚΚ μεγαλώνει ανεξέλεγκτα. Αργότερα θα κατηγορηθεί ότι πολλά από τα νέα μέλη της εποχής '78-80 ήταν συγχρόνως και μέλη των τουρκικών μυστικών υπηρεσιών.

Όμως η ήττα της Αριστεράς και η διάσπαση της είναι κοντά. Στις 12.9.80 οι στρατηγοί χτυπούν με το πραξικόπημά τους καίρια. Συλλαμβάνονται πολιτικοί, βουλευτές, συνδικαλιστές, εργάτες και φοιτητές. Χιλιάδες από αυτούς καταλήγουν στα στρατόπεδα και στις φυλακές –το στρατόπεδο του κουρδικού Ντιγιαρμπακίρ αποκτά παγκόσμια φήμη για τα «αποτελεσματικά» βασανιστήρια του– και βασανίζονται, ακρωτηριάζονται, δολοφονούνται. Ο στρατάρχης της CIA στην Άγκυρα, Paul Henze, τηλεφωνεί πανευτυχής στην Ουάσινγκτον: «το κατάφεραν τα παλικάρια μας (Our boys did it.)».

Τους επόμενους μήνες μέλη τουρκικών και κουρδικών ριζοσπαστικών οργανώσεων καταφεύγουν στο Λίβανο και στη Συρία. Σε κοινή σύσκεψη το '81 στη Δαμασκό οι κεντρικές τους επιτροπές αποφασίζουν να εκπαιδεύσουν τα μέλη τους στα παλαιστινιακά στρατόπεδα του Λιβάνου και να τα στείλουν οπλισμένα πίσω στην Τουρκία. Μ' αυτή την απόφαση συμφωνούν εκτός των άλλων το ΠΚΚ καθώς και η Ντεβ-Γιολ (μέχρι το πραξικόπημα των στρατηγών από τις πιο πλατιές ριζοσπαστικές οργανώσεις της Τουρκίας).

Στη σύσκεψη ακούγονται και οι κριτικές φωνές εναντίον αυτής της στρατηγικής. Πολλά μέλη της Ντεβ-Γιολ αμφισβητούν την ορθότητα της αποφάσεως. Κρίνουν ότι η συντριπτική ήττα της αριστεράς στην Τουρκία οφειλόταν εν μέρει και στον ένοπλο αγώνα που διεξαγόταν πριν το πραξικόπημα. Γεγονός που τρόμαξε τους πολίτες, που, κατά τη γνώμη τους, δεν ήταν έτοιμοι για ένοπλη εξέγερση. Τη γνώμη αυτή συμμερίζονται και τα μέλη της κεντρικής επιτροπής του ΠΚΚ, Σεμίρ, Ενθέρ Ατά και Μπακί Καραέρ.

Μεταξύ του '82 και '83 επιτελείται στη Συρία η τελική διάσπαση της Ντεβ-Γιολ. Οι αποφάσεις της διάσκεψης του '81 ακυρώνονται αυτόματα. Στο συνέδριο του ΠΚΚ το '82 αποφασίζεται -παρ' όλα αυτά- ο ένοπλος αγώνας. Ισχυρός συνδετικός κρίκος είναι γι' αυτούς -σ' αντίθεση με τους τούρκους αριστερούς- ο εθνικός παράγων. Οι διαφωνούντες απομακρύνονται από την κεντρική επιτροπή του ΠΚΚ.

Στις 15 Αυγούστου 1984 μικρές ανταρτικές ομάδες του ΠΚΚ χτυπούν τα φυλάκια της Χωροφυλακής στις νοτιοανατολικές κωμοπόλεις Semdinli και Ergu και ανακοινώνουν την έναρξη του ένοπλου κουρδικού αγώνα. Στις 16 Αυγούστου 1984 η τουρκική κυβέρνηση ξεκινά την πρώτη, πομπώδη στρατιωτική επιχείρηση στην περιοχή. Στόχος της είναι σύμφωνα με την Άγκυρα «η εξόντωση των τρομοκρατών και διασπαστών». Στις 21 Μαρτίου ιδρύεται το «Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο του Κουρδιστάν» (ERNK). Τον Μάη του '85 ο τότε υπουργός Εσωτερικών της Τουρκίας, Yıldırım Akbulut, ανακοινώνει στη θουλή: «Στις επαρχίες της Νοτιοανατολίας αντιμετωπίζουμε έναν πόλεμο – έναν ανταρτοπόλεμο».

Τρισήμισυ χρόνια μετά την έναρξη του ένοπλου αγώνα του ΠΚΚ και παρ' όλες τις εναλλασσόμενες τεράστιες επιχειρήσεις, ο τουρκικός στρατός αδυνατεί να ελέγχει την περιοχή. Ένοπλες διαμάχες με τις δυνάμεις ασφαλείας εξελίσσονται όχι πια μόνο στο επικίνδυνο τρίγωνο των τουρκικών συνόρων προς τη Συρία, Ιράκ και Ιράν αλλά και στο Τουντζελί της κεντρικής Ανατολίας όπως και στο βορειο-ανατολικό Καρς.

Το καλοκαίρι του '86 ο πρώην σταθμάρχης της CIA στην Άγκυρα, Paul Henze, καταλαμβάνεται από ισχυρότατο αίσθημα νοσταλγίας για την κουρδική, ταραγμένη Νοτιοανατολία και επισκέφτεται κατ' ευθείαν από την Ουάσινγκτον την περιοχή για ένα περίπου μήνα. Τον Ιούνιο του '87 το NATO διοργανώνει στις κουρδικές περιοχές της Τουρκίας την άσκηση «Aurora-express». 5000 στρατιώτες από επτά χώρες της ατλαντικής συμμαχίας εξασκούνται κυρίως στην «καταπολέμηση του αντάρτικου». Τέλος του '87 το Πεντάγωνο των ΗΠΑ και το NATO σχεδιάζουν για το 1988 μια άσκηση, που το σενάριο της δείχνει «την αποφασιστικότητα των δυτικών να εμποδίσουν κάθε ιδέα ανεξαρτησίας των Κούρδων της Τουρκίας» (Ποντίκι, 16 Οκτώβρη 1987).

Πεδίο δράσης: Η Ευρώπη

Μετά το πραξικόπημα των στρατηγών η Ευρώπη –κυρίως Σουηδία, Δυτ. Γερμανία, Γαλλία και Ελβετία– είναι ο «αγωνιστικός χώρος» τουρκών και κούρδων πολιτικών προσφύγων. Δραστηριοποιούνται ιδιαίτερα στην πληροφόρηση του τύπου για τις εξελίξεις στην Τουρκία, στην προπαγάνδα εναντίον των στρατηγών, στη στρατολόγηση νέων στελεχών και στην οργάνωση των μεταναστών από την Τουρκία. Ανάμεσα στους Κούρδους θα επικρατήσουν γρήγορα δυο οργανώσεις. Το αυταρχικό αλλά αγωνιστικό ΠΚΚ επηρεάζει με το εθνικό όραμα πολλούς εργάτες. Το «Σοσιαλιστικό Κόμμα του Κουρδιστάν Τουρκίας» (PSKT) συγκεντρώνει τους περισσότερους κούρδους διανοούμενους και εισχωρεί στο κύκλωμα των μεταναστών μέσω της πολιτιστικής του οργάνωσης «Komkar». Με στόχο την αύξηση της επιρροής και της επικράτησής τους στους μετανάστες επιδίδονται και τα δυο σ' έναν αμείλικτο πόλεμο νεύρων.

Μετά το '84 η Ευρώπη μετατρέπεται σε πεδίο ένοπλων αντιπαραθέσεων μεταξύ των διαφόρων τουρκικών και κουρδικών ομάδων. Κάτι που περνά σχεδόν απαρατήρητο από τον δυτικό τύπο –άραγε από σύμπτωση– είναι πως την ίδια εποχή επιλέγει αυτόν το χώρο σαν πεδίο δράσεώς της και η «ειδική τουρκική αντιτρομοκρατική οργάνωση». Σύμφωνα με τα υπάρχοντα στοιχεία η «ειδική τουρκική αντιτρομοκρατική οργάνωση» ιδρύθηκε αρχές της δεκαετίας του '80, έχει στόχο την «πάταξη τρομοκρατικών ενεργειών στην Τουρκία αλλά και στο εξωτερικό», εκπαιδεύεται συνήθως από δυτικούς στρατιωτικούς συμβούλους στις τουρκικές πόλεις Άγκυρα, Ντιγιαρμπακίρ και Ερτσιντζάν καθώς και στα κέντρα εκπαίδευσεως των φημισμένων ανδρών του GS-9 της Δυτ. Γερμανίας και στην Αμερική. Στο βιθλίο του 12 Σεπτέμβρη ώρα 04.00 ο γνωστός τούρκος δημοσιογράφος Μεχμέτ Αλί Μπιράντ αναφέρει πως η οργάνωση στελεχώνεται αποκλειστικά από ακροδεξιά στοιχεία και χρηματοδοτείται με «μυστικά κονδύλια».

Ζητούνται πεπειραμένοι δολοφόνοι

Στην αρένα της Δυτ. Ευρώπης σκοτώνονται μεταξύ του '84 και '87 περίπου δέκα Κούρδοι πρώην ή νυν αντιστασιακοί καθώς και δύο Τούρκοι, ηγετικά στελέχη της νέας Ντεβ-Γιολ. Ανεξάρτητα από τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η εισαγγελία, ασφάλεια και αργότερα αντιστασιακές οργανώσεις από την Τουρκία θα κατηγορήσουν ευθέως το ΠΚΚ σαν δράστη. Το ίδιο αδυνατεί ή δεν θέλει να αποδείξει το αντίθετο. Από όσες δολοφονίες διαλευκάνθηκαν –π.χ. του κούρδου Ενθέρ Ατά ή του τούρκου χορευτή «Γιαβούζ»– αποδείχτηκε πως το «Εργατικό Κόμμα Κουρδιστάν» δεν είχε σχέση με τον δράστη. Οι κατηγορίες για τις υπόλοιπες στηρίζονται κύρια στο «αστυνομικό δαιμόνιο» των διαφόρων αστυνόμων και στις «διαρροές πληροφοριών» από τις ασφάλειες δυτικοευρωπαϊκών χωρών.

Στις 7.8.84 δολοφονείται στη Δυτ. Γερμανία ο κούρδος Ζιουλφιού Γκιούκ, πρώην μέλος του ΠΚΚ και πολέμιος των αποφάσεων της Δαμασκού το '81. Μια μέρα αργότερα η σουηδική ασφάλεια «Ζαΐππο» υποστηρίζει, πως στον δράστη –που συνελήφθη αμέσως– θρέθηκε μια λίστα «με τα ονόματα όσων πρόκειται να εκτελέσει στην Ευρώ-

πη το ΠΚΚ». Ο σάλος που δημιουργείται στον τύπο είναι άνευ προηγουμένου, η περίφημη «μαύρη λίστα» γίνεται ο φόβος και τρόμος τούρκων και κούρδων πολιτικών προσφύγων στην Δυτ. Ευρώπη και στην Ελλάδα. Ο Alf Karlsson, διευθυντής της «Ζαίππο» και κύρια πηγή των δημοσιογράφων, θα αναγκαστεί λίγο αργότερα βέβαια να παραδεχτεί: «μια μαύρη λίστα του ΠΚΚ δεν υπάρχει. Τα συγκεκριμένα ονόματα τα πληροφορηθήκαμε από άλλες –μη ονομαζόμενες– πηγές».

Τον Αύγουστο του '85 ο τούρκος πρωθυπουργός Οζάλ πληροφορεί τον ομόλογό του στη Βόννη: η Άγκυρα δεν έχει τίποτε να φοβηθεί από τις τουρκικές ριζοσπαστικές οργανώσεις. Είναι όμως αναγκαίο, «να συνεργαστούμε όλοι μαζί» για να σπάσουμε την κουρδική αντίσταση του ΠΚΚ.

Τρεις μήνες αργότερα επιτελείται στη Στοκχόλμη η δολοφονία του Semir, μέλος που απομακρύνθηκε από την κεντρική Επιτροπή του ΠΚΚ μετά τη διαφωνία του με τις αποφάσεις της Δαμασκού το '81. Η «Ζαίππο» θα ξαναστηρίχτει στο «αστυνομικό δαιμόνιο» των κομμισσάριων της και θα κατονομάσει το δράστη: ΠΚΚ. Για να αποδείξει δε το αλάθητο των υποψιών της, μοιράζει στον τύπο απλόχερα τα στοιχεία της: Μετά την άφιξή του στη Σουηδία το '83 ο Semir ήλθε σε επαφή μαζί τους και τους έδωσε «όλα τα αναγκαία στοιχεία για τη σύσταση, οργάνωση και στρατηγική του Εργατικού Κόδματος του Κουρδιστάν». Σ' ανταπόδοση η «Ζαίππο» βοήθησε τον Semir ν' αλλάξει ταυτότητα και τόπο διαμονής. Οι εμπειρογνώμονες της «Ζαίππο» νιώθουν περήφανοι και σίγουροι για τις ικανότητές τους. Το ερώτημα με ποιο τρόπο το ΠΚΚ κατόρθωσε να αποκαλύψει τη νέα ταυτότητα του Semir μένει απλώς αναπάντητη. Οι λεπτομέρειες δεν ενδιαφέρουν.

Το Φεβρουάριο του '86 πυροβολείται στο Αμβούργο ο τούρκος αντιστασιακός, Κιουρσάτ Τιμούρογλου, γνετικό στέλεχος της νέας Ντεβ-Γιολ. Ο γερμανικός τύπος καταφέρεται άμεσα εναντίον του ΠΚΚ, η ασφάλεια της Βόννης το χαρακτηρίζει «τρομοκρατική και με μεγάλη διαφορά πιο επικίνδυνη οργάνωση ξένων στη Δυτ. Γερμανία», αριστερές οργανώσεις καλούν όλους τους δημοκράτες να «απομονώσουν με κάθε μέσο τους δολοφόνους του ΠΚΚ». Μια διαβολική σύμπτωση οδηγεί τον δημοσιογράφο του κίτρινου τύπου –BILD– να αποκαλύψει την πιο ενδιαφέρουσα πληροφορία του γεγονότος: στον τόπο της «εκτέλεσης» είχε νεκρωθεί το τηλεφωνικό δίκτυο για τουλάχιστον 5 λεπτά. Αρκετά για να απομακρυνθεί ο δράστης. Η αριστερή Τaz ακολουθεί με περισσότερα στοιχεία: «έρευνα της αστυνομίας έδειξε, ότι η κεντρική υπηρεσία τηλεπικοινωνιών δεν κατέγραψε καμιά βλάβη». Το ΠΚΚ αναδεικνύεται στον τρομοκράτη – Superman. Προφανώς έχει στην αυστηρώς ελεγχόμενη από την αστυνομία Δυτ. Γερμανία τώρα την ικανότητα να νεκρώνει το τηλεφωνικό δίκτυο μιας ολόκληρης περιοχής χωρίς να το αντιλαμβάνεται η κεντρική υπηρεσία!

Τέλος, η δολοφονία του σουηδού πρωθυπουργού Όλαφ Πάλμε ταράζει την Ευρώπη και αφαιρεί από τους Σουηδούς την «πολιτική τους παρθενιά». Η ασφάλεια της χώρας ζητά απεγνωσμένα έναν «αρμόδιο» δολοφόνο. Το ΠΚΚ είναι πάλι μια κάποια λύση...

Τα γεγονότα είναι γνωστά: Βράδυ της 28.8.86 ο γιος του Πάλμε τηλεφωνεί στους γονείς του και τους καλεί σ' ένα κινηματογράφο. Την πρόθεση του ζεύγους Πάλμε γνωρίζει –σύμφωνα με το σουηδικό τύπο– μόνο η «Ζαίππο», που παρακολουθεί το τηλέφωνο του πρωθυπουργού για «λόγους ασφαλείας». Αυτή γνωρίζει επίσης, πως ο Πάλμε τη συγκεκριμένη νύχτα δεν συνοδεύεται από άνδρες ασφαλείας. Μετά τον κινηματογράφο ο Όλαφ Πάλμε πέφτει νεκρός από σφαίρες «αγνώστου».

Σαν πρόεδρος της επιτροπής διαλεύκανσης του φόνου διορίζεται ο Χανς Χόλμερ, διευθυντής της «Ζαίππο» από το '70-'76. Ο Χόλμερ θα κυνηγήσει μόνο το χνάρι του ΠΚΚ. Κάνει κατά διαστήματα εφόδους στα σπίτια των κούρδων προσφύγων, συλλαμβάνει μερικούς και αναγκάζεται λίγο αργότερα να τους αφήσει ελεύθερους. Στηρίζεται στο γεγονός, λέει, πως το ΠΚΚ απειλήσει με αντίποινα τη Σουηδία γιατί η κυβέρνησή της δεν επέτρεψε στον πρόεδρό τους την είσοδο στη χώρα. Ο Χόλμερ διαψεύδεται από το διευθυντή της «Ζαίππο»: «το ΠΚΚ σαν οργάνωση δεν απειλήσει ποτέ τη Σουηδία».

Ο σουηδός Σέρλοκ Χολμς όμως επιμένει. Μισό χρόνο μετά το φόνο και ενώ όλα τα ίχνη οδηγούν κατευθείαν στη σουηδική βιομηχανία όπλων Bofors ο Χόλμερ υποστηρίζει στην τηλεόραση: «είμαστε 95% σίγουροι, πως θρισκόμαστε στη σωστή κατεύθυνση».

Το δικαστήριο θα διαφωνήσει ελαφρώς μαζί του. Στις 28.1.87 αποφασίζει: το δικαστήριο συμμερίζεται τις αμφιθολίες της εισαγγελίας για τη νομιμότητα των συλλήψεων. Οι ενδείξεις της ασφάλειας είναι αναξιόπιστες και χωρίς αξία. Ο δικαστής είναι πιο συγκεκριμένος: «σ' αυτή τη χώρα θάπρεπε να υπάρχει ένα ελάχιστο (minimum) δικαιοσύνης. Και αυτοί που χωρίς αποδείξεις θέλουν ακόμη να πιστεύουν, ας παν τέλος πάντων στην εκκλησία». Οι κατηγορούμενοι αφήνονται ελεύθεροι.

Αρχές του '87 τούρκοι αξιωματούχοι κατηγορούν ανοικτά τη Βόννη για «υποστήριξη ή τουλάχιστον ανοχή κούρδων τρομοκρατών». Αμέσως η ασφάλεια της Δυτ. Γερμανίας θ' αντιδράσει: κάνει εφόδους σε διαμερίσματα κούρδων αντιστασιακών, συλλαμβάνει αρκετούς και κατάσχει 700.000 μάρκα. Οι κατηγορούμενοι αφήνονται σύντομα ελεύθεροι, τα 700.000 μάρκα επιστρέφονται στην οργάνωση λόγω «ελλείψεως αποδείξεων» τον περασμένο Νοέμβρη. Αυτό το ποσό δείχνει να θυμήθηκαν οι εμπειρογνώμονες της ομοσπονδιακής ασφάλειας όταν κατηγορούσαν το ΠΚΚ σαν δολοφόνο του γερμανού διπλωμάτη αρχές αυτού του χρόνου.

Τα κίνητρα

Τα κίνητρα των δυτικοευρωπαϊκών χωρών για τη στάση τους απέναντι στο ΠΚΚ ανάγονται στη σφαίρα υποθέσεων. Γεγονός είναι πως μισό αιώνα μετά τη βίαιη καταστολή της τελευταίας εξέγερσης των Κούρδων στην Τουρκία, η Άγκυρα αντιμετωπίζει πάλι έντονα το σκληροτράχηλο «κουρδικό πρόβλημα». Παρά την κρατική καταστολή η αντίσταση των Κούρδων αντί να συρρικνωθεί αυξάνεται. Οι «λύσεις» της κεντρικής εξουσίας περιορίζονται αυστηρά ή στην καταστολή των σωμάτων ασφαλείας ή στη σύσταση της πολιτοφυλακής. Το '85 ο στρατηγός Εθρέν αποφάσισε να εξοπλίσει ορισμένες «νομιμόφρονες» κουρδικές φυλές και κατόρθωσε να προκαλέσει έναν αμείλικτο εμφύλιο πόλεμο μεταξύ των «εθνικά πιστών» και των «αποσχισματιστών». Τα δολοφονημένα γυναικόπαιδα που κατά κόρον προβάλλονται στην Τουρκία και στο εξωτερικό πέσαν σαν οικογενειακά μέλη πολιτοφυλάκων σε τέτοιου είδους μάχες. Και είναι αθώα θύματα μιας κυνικής εξουσίας που αυτάρεσκα ανακοινώνει: «Μ' αυτό τον τρόπο η προσοχή των ανταρτών στρέφεται σε εξωστρατιωτικούς στόχους» (εκπρόσωπος του Γεν. Επιτελείου Στρατού). Από τις αρχές του περασμένου χρόνου τα μέτρα προσανατολίζονται και στις βίαιες εκτοπίσεις εκατοντάδων χωριών.

Γεγονός είναι επίσης πως ο Οζάλ έχει εγκαινιάσει στην τουρκική εξωτερική πολιτική μια νέα στρατηγική. Συνδέει τα οικονομικά συμφέροντα ξένων κρατών στην Τουρκία άμεσα με την πολιτική. Δεν είναι σύμπτωση, ότι όταν η «Ζαΐππο» άρχισε την καμπάνια εναντίον του ΠΚΚ η σουηδική κυβέρνηση βρισκόταν σε διαπραγματεύσεις με την Άγκυρα για το μετρό της Κωνσταντινούπολης.

Τέλος το σενάριο του NATO για το '88 όπου οι «δυτικοί είναι αποφασισμένοι να καταπνίξουν κάθε ιδέα ανεξαρτησίας των κούρδων της Τουρκίας» πιθανόν να μην περιορίζεται μόνο στη Νοτιοανατόλια. Κατά διαστήματα θγήκαν στην επικαιρότητα αρκετά σενάρια σύμφωνα με τα οποία οι δυτικοί θα επέμβουν στον πόλεμο του Κόλπου αν τα στρατεύματα του Χομεϊνί σπάσουν το ιρακινό μέτωπο. Και ο δρόμος επέμβασης των δυτικών προς τα πετρέλαια περνά αναπόφευκτα από τα κουρδικά εδάφη.